

Forfatter: Larsen, Karl

Titel: Udrag fra Set og tænkt under den store Krig (1)

Citation: Larsen, Karl: "Set og tænkt under den store Krig", i Larsen, Karl: *Set og tænkt under den store Krig*, Erslev & Hasselbalchs Forlag, Schetelig's Boghandel, 1915, s. 28.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-larsenk_20-shoot-idm140618749222112/facsimile.pdf (tilgået 24. oktober 2021)

Anvendt udgave: Set og tænkt under den store Krig

Ophavsret Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen.](#)

en national Hær, hvoraf saa at sige hver eneste tysk Mand har været Medlem, en i teknisk og moralsk Henseende lige kæmpemæssig Organisation, hvis hele Taktslag og Tempo er bleven det ganske arbejdende Tysklands. Det militære Trit lyder i Skolen, fra den laveste til Universitetet, det er Industriens, Handelsens, Arbejderbataillonernes.

Tyskeren bliver Soldat, naar han — fra et som oftest veldisciplineret Hjem — 6 Aar gammel kommer i sin Skole, der ikke er noget Biografteater til behageligst mulig Meddelelse af Kundskaber, men først og sidst en streng Pligtskole; han er under hele sit Livs Virksomhed i Trøjen og bytter den først med Ligskjorten.

Tysk Militarisme er blevet en national Arbejds-metode, et borgerligt Livssyn, en Timelighedens Statsreligion, der bevidst eller ubevidst har naaet at gennemtrænge hele det tyske Folk.

Selvfolgelig forstaas Nationalmilitarismen af den tyske Befolkning netop saaledes, som den Art sociale Værdier begribes og tilegnes af et Folk, bevidst af de faa, ubevidst af de mange, hyppigt fra disses Side under Angreb paa de Principer og Synspunkter, de i Virkeligheden praktisk følger. Det er som i en Familie, hvor Medlemmerne ved alle Livets afgørende Lejligheder faktisk viser sig at høre sammen og hero paa hinanden, uanset at de til daglig kan kritisere hinanden sonder og sammen og proklamere den mest ubetingede Uafhængighed.

Krigen 1914 var kun en af de Livets afgørende

Lejligheder, hvor det tyske Folk fra Top til Bund demonstrerede sin »Militarisme«, men hver en løbende Dag under den dybeste Fred inden Krigens Udbrud arbejdede Tyskerne i alle deres Fag og Professioner fuldkommen lige saa »militaristisk«, som da de rykkede i Felten. Thi der er mere Militarisme i en tysk Mødeforretning end i mangan en Smaastats Hær.

— For en halv Snes Aar siden havde jeg Lejlighed til paa tysk-sydamerikanske Dampere Uger igennem at sejle sammen med civile Tyskere af den Samfundsklasse, hvis Virksomhed maa betragtes som særlig grundet i rent privatøkonomiske Synsmaader; det var Handelsmænd, der arbejdede i Brasilien eller Argentina. Om deres Gerning talte jeg med dem tidligt og silde, som man kun kan det, naar man Dag ud og Dag ind har Himlen over sig og Havet om sig og Tiden bestemt af Spise-Gongonen. De kunde kritisere meget af, hvad »Junkerne« og Officererne regerede op med hjemme i Tyskland, men uden at de tænkte over det, lød det militære Taktslag gennem al deres Nøjsomhed og Flid, Forsigtighed og Beregning, skaanselsløse Udholdenhed og Energi og ikke mindst i deres Ærgerrighed ud over den rent personlige Tilfredsstillelse og Fremsynet langt paa den anden Side deres egne Grave.

Disse Handelens Mænd marscherer i Række og Geled med Industriens Folk, af hvilke selve Wilhelm v. Siemens nylig har sagt, at saaledes som Verdensøkonomien i vor Tidsalder har udviklet sig.